

รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

Leadership Style of Executives of Local Administrative Organization
Affecting Public Participation in Local Development

ขวัญภา วงศ์ไพศาลศิริกุล^{*1} และอารง สุทธาศาสตร์^{**2}

^{1,2}สาขาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

E-mail: loma.kwuan@gmail.com

Received: December 17, 2018; Revised: February 3, 2019; Accepted: February 3, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา มี 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มแรก คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 38 คน ได้มาโดยการเลือกเจาะจง 2) กลุ่มสอง ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 455 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดด้วยตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำตามทฤษฎี 3 มิติของ เรดดีน และแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนตามทฤษฎีของ โคเฮนและอัฟฮอฟ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบบภาวะผู้นำแบบเผด็จการที่มีศิลปะมากที่สุด รองลงมาเป็นแบบนักพัฒนาและแบบนักบริหาร แบบหนึ่งงาน แบบทำตามระเบียบ แบบนักบุญ แบบประนีประนอม และแบบเผด็จการ ตามลำดับ 2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ การรับผลประโยชน์ การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล 3) รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นตัวพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบนักบุญ และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร

คำสำคัญ: รูปแบบภาวะผู้นำ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

This research aimed to study the leadership style of executives of local administrative organization affecting public participation in local development, level of public participation in local development, and leadership style of executives of local administrative organization affecting public participation in local development. The sample used for study consisted of two groups. The first group was composed of 38 executives of local administrative organization in Mueang district, Buriram province, derived by purposive sampling, and the second group comprised 455 people in Mueang district, Buriram province. The sample size was determined by table of Krejcie & Morgan and stratified random sampling and simple random sampling were employed. The tools used for data collection were management style diagnosis test of Reddin and questionnaire on public participation of Cohen & Uphoff. The statistics used for analysis included descriptive statistics i.e. frequency, percentage, mean, standard deviation and inferential statistics i.e. multiple correlation and multiple regression. The findings of research were as follows: 1) The leadership

style of executives of local administrative organization which was mostly used was the Benevolent Autocrat, which was followed by the Developer and the Executive, the Deserter, the Bureaucrat, the Missionary, the Compromiser, and the Autocrat, respectively. 2) The level of public participation in local development in four dimensions was overall at a high level in a respective order as follows: receiving benefit, decision making, evaluating and performing. And 3) the leadership style of executives of local administrative organization for predicting the public participation in local development was the style of the missionary and the executive.

Keywords: leadership style, executive of local administrative organization, public participation, local development

บทนำ

ในปัจจุบันภาวะผู้นำเป็นสถานการณ์ที่จำเป็นมากสำหรับองค์กร การบริหารองค์การใดๆ หากขาดผู้นำเสียแล้วย่อมจะทำให้องค์การนั้นดำเนินกิจกรรมไปด้วยความยากลำบาก วุ่นวายสับสน ต่างคนต่างทำงานไม่ประสานกัน และเกิดความขัดแย้ง การบรรลุเป้าหมายขององค์การย่อมจะล่าช้าหรือไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การในการที่จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่มาของผู้นำทางการเมืองในอนาคต ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่นจึงต้องเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง ผักผ่อนทักษะทางการบริหารงาน มีอำนาจบริหารงานบุคคล เหนือพนักงานของตนได้อย่างอิสระ สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นและสามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารงาน การอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน ตลอดจนการพัฒนาองค์กรเป็นอย่างมาก ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานองค์การที่ประสบความสำเร็จมีลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งแตกต่างกันไปจากองค์การที่ไม่ประสบความสำเร็จคือ การมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพการบริหารใดๆ จะเกิดประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำกระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตน และใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสภาพการณ์ได้ และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงาน อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

จากการที่นักการเมืองท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมือง มีแนวคิดที่จะทำให้เมืองบุรีรัมย์ เป็นเมืองชุมทางแห่งการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและวัฒนธรรม จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในเขตพื้นที่ในการพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ให้เป็นชุมทางแห่งการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและวัฒนธรรมอย่างแท้จริง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นองค์กรหนึ่ง ที่ตระหนักในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน เพื่อให้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ชุมชนและท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการจัดการอย่างมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน และมีกระบวนการวางแผนงานพัฒนา ดำเนินงานพัฒนาชุมชนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประกอบกับชุมชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นชุมชนที่มีประชากรที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ และขนาดของประชากรแต่ละชุมชนมีจำนวนเหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้และมีส่วนร่วม ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความประสงค์จะส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น (สมพร คารัมย์ 2560)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ภาวะผู้นำของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ไม่น่าก็น้อยผู้วิจัยจึงศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อหารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้คาด

ว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 3) เพื่อศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร ที่ศึกษาในครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 76 คน และ 2) ประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 172,657 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ศึกษา มี 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 38 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ฝ่ายการเมือง ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 19 คน และ ฝ่ายราชการ ได้แก่ ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 19 คน 2) ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จากนั้นใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยจำแนกประชากรออกตามตำบลและหมู่บ้าน และการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากรได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำหมู่บ้านและผู้นำชุมชนจาก 19 ตำบล 347 หมู่บ้าน จำนวน 455 คน เนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นผู้ที่ทำงานใกล้ชิดกับผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็นตัวแทนอย่างเป็นทางการของประชาชนในเขตพื้นที่

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุดโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำ 3 มิติ ของ Reddin (1970) และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980) ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้ ร่างแบบสอบถาม

2 ชุด โดยชุดแรก เป็นการถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชนในเขตพื้นที่ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรายละเอียดของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีดังนี้ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความเห็นของผู้บริหาร มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามทฤษฎีของ Reddin จำนวน 64 ข้อ ส่วนชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามทฤษฎีของ Cohen and Uphoff มี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน สถานภาพในชุมชน และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ตอนที่ 2 ข้อคำถามใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากนั้นผู้วิจัยได้นำร่างแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และปรับแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วนำร่างแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภออื่นในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 60 ชุด หลังจากนั้น หาค่าความเที่ยงตรง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยชุดโปรแกรมสถิติเพื่อสังคมศาสตร์ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับเท่ากับ 0.882 และนำแบบสอบถามที่ทำการทดลองใช้ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือรับรองสถาบันการศึกษาต้นสังกัด เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม หลังจากที่ได้แบบสอบถามกลับมาแล้วได้นำมาแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ เมื่อรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ข้อมูลพื้นฐาน ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ส่วน รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์

สรุปผลการวิจัย

ในวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากที่สุด ร้อยละ 68.42 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 31.58 อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 60 ปีมากที่สุด

ร้อยละ 92.11 รองลงมาอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 7.89 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 39.47 รองลงมาการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 36.84 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 23.68 ส่วนประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 55.26 รองลงมาไม่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.74 ตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์หารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอธิบายด้วยตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบผู้นำ	รูปแบบภาวะผู้นำ	แบบของภาวะผู้นำ	ความถี่	ร้อยละ
1.	แบบพนักงาน	แบบไม่มีประสิทธิผล	4	8.51
2.	แบบนักบุญ	แบบไม่มีประสิทธิผล	2	4.26
3.	แบบเผด็จการ	แบบไม่มีประสิทธิผล	1	2.13
4.	แบบประนีประนอม	แบบไม่มีประสิทธิผล	2	4.26
5.	แบบทำตามระเบียบ	แบบมีประสิทธิผล	3	6.38
6.	แบบนักพัฒนา	แบบมีประสิทธิผล	11	23.40
7.	แบบเผด็จการที่มีศิลป์	แบบมีประสิทธิผล	13	27.66
8.	แบบนักบริหาร	แบบมีประสิทธิผล	11	23.40
รวม			47	100

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 38 คน ใช้ภาวะผู้นำแบบเผด็จการที่มีศิลป์ มากที่สุด (ร้อยละ 27.66) รองลงมาเป็นภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (ร้อยละ 23.40) ซึ่งทั้ง 3 รูปแบบภาวะผู้นำเป็นแบบของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ส่วนภาวะผู้นำอีก 5 แบบ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ได้ทำการเลือก คือ ภาวะผู้นำแบบพนักงาน (ร้อยละ 8.51) ภาวะผู้นำแบบทำตามระเบียบ (ร้อยละ 6.38) ภาวะผู้นำแบบนักบุญ (ร้อยละ 4.26) ภาวะผู้นำแบบประนีประนอม (ร้อยละ 4.26) และภาวะผู้นำแบบเผด็จการ (ร้อยละ 2.13) ตามลำดับ

นอกจากนั้น ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ ใช้ภาวะผู้นำมากกว่าหนึ่งลักษณะ คือ ภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา มีกลุ่มตัวอย่างเลือกมากกว่าหนึ่งครั้งมากที่สุด (N=6) รองลงมาเป็น ภาวะผู้นำแบบเผด็จการที่มีศิลป์ (N=5) ภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (N=2) ตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่ สามารถอธิบายด้วยตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะของประชาชน

แบบผู้นำ	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	\bar{x}	S	ความหมาย
1.	ภาวะผู้นำแบบหนึ่งงาน	3.16	0.56	มาก
2.	ภาวะผู้นำแบบนักบุญ	3.17	0.53	มาก
3.	ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ	3.21	0.53	มาก
4.	ภาวะผู้นำแบบประนีประนอม	3.22	0.51	มาก
5.	ภาวะผู้นำแบบทำตามระเบียบ	3.17	0.52	มาก
6.	ภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา	3.30	0.51	มาก
7.	ภาวะผู้นำแบบเผด็จการที่มีศิลป์	3.27	0.53	มาก
8.	ภาวะผู้นำแบบนักบริหาร	3.34	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ ใช้แบบภาวะผู้นำแบบนักบริหาร ($\bar{x} = 3.34$) มากที่สุด รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา ($\bar{x} = 3.30$) ภาวะผู้นำแบบเผด็จการที่มีศิลป์ ($\bar{x} = 3.27$) ภาวะผู้นำแบบประนีประนอม ($\bar{x} = 3.22$) ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ ($\bar{x} = 3.21$) ภาวะผู้นำแบบทำตามระเบียบ ($\bar{x} = 3.17$) ภาวะผู้นำแบบนักบุญ ($\bar{x} = 3.17$) ภาวะผู้นำแบบหนึ่งงาน ($\bar{x} = 3.16$) ตามลำดับ

ในวัตถุประสงค์ข้อที่สอง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า

เป็นเพศชายมากที่สุด ร้อยละ 68.42 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 31.58 มีอายุต่ำกว่า 60 ปีมากที่สุด ร้อยละ 92.11 รองลงมาอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 7.89 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 39.47 รองลงมาการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 36.84 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 23.68 ส่วนประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 55.26 รองลงมา มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.74 ตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในทัศนะของประชาชน สามารถอธิบายด้วยตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในทัศนะของประชาชน

ด้าน	ประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{x}	S	ความหมาย
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.19	0.74	มาก
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.18	0.66	มาก
3	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.23	0.61	มาก
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.11	0.67	มาก

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น 4 ด้าน พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ มีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 3.23$) มากที่สุด รองลงมา คือด้านการมี

ส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.19$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.18$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{x} = 3.11$) ตามลำดับในวัตถุประสงค์ข้อที่สาม รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจากการคำนวณสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (Inter correlation) ระหว่าง

ตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามซึ่งเป็นตัวแปรเกณฑ์ ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y
X ₁	1.00												
X ₂	0.72**	1.00											
X ₃	0.66**	0.73**	1.00										
X ₄	0.61**	0.70**	0.73**	1.00									
X ₅	0.61**	0.66**	0.69**	0.68**	1.00								
X ₆	0.46**	0.57**	0.61**	0.67**	0.54**	1.00							
X ₇	0.42**	0.52**	0.60**	0.59**	0.59**	0.70**	1.00						
X ₈	0.46**	0.54**	0.58**	0.64**	0.60**	0.78**	0.69**	1.00					
Y ₁	0.26**	0.32**	0.24**	0.29**	0.26**	0.28**	0.24**	0.32**	1.00				
Y ₂	0.34**	0.42**	0.36**	0.35**	0.34**	0.35**	0.31**	0.37**	0.73**	1.00			
Y ₃	0.34**	0.42**	0.38**	0.39**	0.34**	0.42**	0.38**	0.47**	0.73**	0.75**	1.00		
Y ₄	0.37**	0.42**	0.40**	0.40**	0.40**	0.35**	0.39**	0.40**	0.64**	0.70**	0.74**	1.00	
Y	0.37**	0.44**	0.38**	0.40**	0.38**	0.39**	0.37**	0.43**	0.88**	0.89**	0.90**	0.86**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นตัวพยากรณ์ด้วยกันทั้ง 8 ตัวแปร พบเป็นค่าบวกทั้งหมด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .248 ถึง .906 เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 8 ตัวกับตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการ

วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรขั้นๆ พบว่าด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น คือ ภาวะผู้นำแบบนักบุญ (X²) และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (X⁸) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .503 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .250 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE_{est}) เท่ากับ .518 ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรขั้นๆ

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	F	SE _{est}
X ₂	.445	.196	11.807**	.536
X ₂ , X ₈	.503	.250	76.553**	.518

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรขึ้นๆ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น คือ ภาวะผู้นำแบบนักบุญ (X^2) และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (X^3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .503 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .250

โดยที่มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE_{est}) เท่ากับ .518 สามารถนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ดังนั้น การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้ ภาวะผู้นำแบบนักบุญ (X_2) และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (X_8) เป็นตัวพยากรณ์ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น สามารถอธิบายด้วยตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้ ภาวะผู้นำแบบนักบุญ (X_2) และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (X_8) เป็นตัวพยากรณ์ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE _{bj}	β	t
X_2	.333	.055	.292	6.025**
X_8	.302	.052	.280	5.773**

R = .503 $R^2 = .253$ $SE_{est} = .518$
 F = 76.533 a = 1.116

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณจากตารางข้างบน สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบและสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Y' = 1.116 + .333X_2 + .302X_8$$

$$Z'_Y = .292Z_2 + .280Z_8$$

จากสมการจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำแบบนักบุญ (X_2) และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (X_8) เป็นตัวพยากรณ์ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบเท่ากับ .333 , .302 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .292 , .280 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .503 มีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 25.30 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ .518 และค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 1.116 เมื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า ภาวะผู้นำแบบนักบุญ (X_2) และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร (X_8) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จากผลการวิจัยที่ปรากฏว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีภาวะผู้นำแบบเผด็จการที่มีศิลป์ มากที่สุด รองลงมาคือ แบบนักบริหารและแบบนักพัฒนา ในขณะที่รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทัศนะของประชาชน พบว่ามีแบบภาวะผู้นำแบบนักบริหาร มากที่สุด รองลงมาคือ แบบนักพัฒนา และแบบเผด็จการที่มีศิลป์ ซึ่งมีความต่างกันจากมุมมองของผู้บริหารเองและประชาชนมองผู้บริหาร กรณีนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำในทัศนะของผู้บริหารและประชาชนเองมีด้วยกัน 3 แบบหลัก คือเหมือนกันแต่ลำดับต่างกัน โดยผลการวิจัยพบว่า มีความสอดคล้องและความแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา ในเรื่องที่ใช้ทฤษฎี 3 มิติของเรตตินในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การวิจัยแต่ละครั้งที่ใช้ตัวแปรที่ต่างกันและศึกษาในบริบทที่แตกต่างกัน ประกอบกับปัจจัยด้านสถานการณ์ที่แตกต่างกันย่อมทำให้เกิดผลต่างกันได้

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้นที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยของ สมศรี แจ่มบุญรัตน์ (2548) ที่ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา มากที่สุด รองลงมาคือ แบบนักบุญ แบบเผด็จการ แบบแบบมีศิลป์ แบบเผด็จการ แบบยึดระเบียบ แบบหนึ่งงาน แบบประนีประนอม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภากร เมฆขยาย (2550) ที่ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา มากที่สุด รองลงมาคือ แบบยึดระเบียบ แบบนักบุญ แบบนักบริหาร แบบหนึ่งงาน แบบเผด็จการ แบบเผด็จการที่มีศิลป์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อเนก นิมมานนิรชร (2544) ที่ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่โรงเรียนมัธยม มีภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา มากที่สุด รองลงมาคือ แบบนักบุญ แบบผู้ทำตามคำสั่ง แบบหนึ่งงาน แบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ แบบนักบริหาร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ชุ่มสลับ (2545) ที่ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารองค์กรธุรกิจภาคเอกชน ซึ่งพบว่า ผู้บริหารองค์กรธุรกิจเอกชน มีภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา มากที่สุด รองลงมาคือ แบบคุมกฎ แบบนักบริหาร และแบบเผด็จการมีศิลป์ สอดคล้องกับงานวิจัยของธรรมวงศ์ สุริยะวงศ์ (2547) ที่ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนมัธยมในประเทศไทย มีภาวะผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลป์มากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา ภาวะผู้นำแบบนักบริหาร ภาวะผู้นำแบบยึดระเบียบ ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ ภาวะผู้นำแบบนักบุญ ภาวะผู้นำแบบประนีประนอม และภาวะผู้นำแบบละทิ้งหน้าที่ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี พงษ์สุวิริยสกุล (2543) ที่ศึกษาพฤติกรรมผู้นำผู้บริหารสตรีของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เขต 12 ซึ่งพบว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนประถมศึกษา มีภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา มากที่สุด รองลงมาคือ แบบยึดระเบียบ แบบผู้ทนทำ แบบนักบุญ แบบผู้นำทีม ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัช อัครสกุลไกร (2544) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำของหัวหน้าแผนกบริษัทอุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทยในโรงงานราษฎร์บูรณะและบางพลี ซึ่งพบว่า หัวหน้าแผนกในโรงงานราษฎร์บูรณะ มีภาวะผู้นำแบบนักพัฒนาและแบบยึดระเบียบมากที่สุด ส่วนผู้นำหัวหน้าแผนกในโรงงาน

บางพลี มีแบบภาวะผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลป์และแบบยึดระเบียบ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิท กรีทวี (2545) ที่ศึกษาภาวะผู้นำผู้บริหารโรงเรียน โดยผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีภาวะผู้นำแบบนักพัฒนามากที่สุด รองลงมาคือ แบบเผด็จการที่มีศิลป์ แบบ นักบริหาร และแบบยึดระเบียบตามลำดับ ในทางกลับกัน ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า แตกต่างจากงานวิจัยหลายชิ้นที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยของ ทิพากร ช่างมิ่ง (2545) ที่ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ซึ่งพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีภาวะผู้นำแบบหนึ่งงาน มากที่สุด รองลงมา คือ แบบยึดระบบระเบียบ แบบนักบุญ แบบนักพัฒนา แบบเผด็จการอย่างมีศิลป์ และแบบเผด็จการ ตามลำดับ แตกต่างจากงานวิจัยของ มานัส สังข์เมือง และคณะ (2552) ที่ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งพบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีภาวะผู้นำแบบหนึ่งงาน มากที่สุด ตามด้วยแบบทำตามระเบียบ แบบนักพัฒนา แบบนักบุญ ตามลำดับ แตกต่างจากงานวิจัยของ สมบูรณ์ นาครินทร์ (2545) ที่ศึกษา แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม มีภาวะผู้นำแบบเผด็จการ มากที่สุด รองลงมาคือ ผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลป์ ผู้นำแบบยึดระเบียบ ผู้นำแบบประนีประนอม ผู้นำแบบนักพัฒนา ผู้นำแบบละทิ้งหน้าที่ ผู้นำแบบนักบุญ และ ผู้นำแบบนักบริหาร ตามลำดับ แตกต่างจากงานวิจัยของ มาลี เพ็งแจ่ม (2546) ที่ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีภาวะผู้นำแบบนักบุญ มากที่สุด รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบผู้ทนทำ ภาวะผู้นำแบบนักพัฒนา และภาวะผู้นำแบบผู้บุกงาน ตามลำดับ แตกต่างจากงานวิจัยของ พูลสุข สกุลไทย (2546) ที่ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนโดยภาพรวม มีแบบภาวะผู้นำแบบละทิ้งหน้าที่ มากที่สุด รองลงมาคือ แบบนักบุญ แบบเผด็จการ แบบประนีประนอม แบบยึดระบบระเบียบ แบบนักพัฒนา แบบเผด็จการอย่างมีศิลป์ และแบบนักบริหาร ตามลำดับ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จากผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตัวแปรที่ใช้ศึกษาแตกต่างกันและบริบทของพื้นที่ที่ศึกษาต่างกัน อีก

ทั้งตัวปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมที่ต่างกันจึงทำให้ผลวิจัยที่ได้รับแตกต่างกันได้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบว่ามีความสอดคล้องและความแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา ดังนี้ ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้นที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยของ วิษณุ หยกจินดา (2557) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านทุ่งกร่าง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันวา มีความรัก (2555) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง จังหวัดเชียงราย ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญญาณี บุญทองคำ (2555) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ในทางกลับกัน ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าแตกต่างจากงานวิจัยหลายชิ้นที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยของ กฤษณากรณ์ ยุงทอง (2555) ที่ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากงานวิจัยของ วศิษฐ์ สีหสกุล (2555) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านใหม่ จังหวัดพะเยา ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากงานวิจัยของ เอกศักดิ์ ทุกอย่าง (2556) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากงานวิจัยของ ธนกิจ จินะแก้ว (2556) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบุญเรือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากงานวิจัยของ นงลักษณ์ ธรรมบำรุง (2555) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง การวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น จากผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ภาวะผู้นำแบบนักบุญ และภาวะผู้นำแบบนักบริหาร เป็นตัวพยากรณ์การ

มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยที่ปรากฏดังนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า รูปแบบภาวะผู้นำ 3 มิติของเรตตินั้นจะแบ่งภาวะผู้นำพื้นฐาน ออกเป็น 4 แบบ โดยแบบผู้นำทั้ง 4 แบบนี้จะกลายเป็นภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสถานการณ์ รวมเป็น ภาวะผู้นำ 8 แบบ ตามทฤษฎี 3 มิติของเรตติน แบบภาวะผู้นำแบบนักบุญ เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพน้อย เป็นผู้นำที่มีพฤติกรรมมุ่งงานต่ำแต่มุ่งความสัมพันธ์สูง แต่แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดสถานการณ์ซึ่งขาดประสิทธิภาพ กล่าวคือ ผู้นำแบบนี้จะมีลักษณะของคนใจบุญ มีจิตใจเมตตาแต่คำนึงถึงแต่สัมพันธ์ภาพอันดีเหนือสิ่งอื่นใด ซึ่งถือเป็นข้อเสียที่ปรารถนาที่จะเป็นคนดีมากเกินไปจนไม่กล้าที่จะขัดใจ โต้แย้ง หรือ คัดค้านการกระทำใดๆ แม้จะเป็นเรื่องปลีกย่อยที่เข้าไม่เห็นด้วยก็ตาม แต่เพื่อเห็นแก่มิตรภาพบางครั้ง แม้จะต้องฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบที่ควรเป็นก็ยินยอมหรือนิ่งเฉยเสีย มีพฤติกรรมการบริหารองค์การเสมือนหนึ่งเป็นสโมสรที่มุ่งเรื่องสวัสดิการและความพอใจของสมาชิกเพราะผู้นำแบบนี้เชื่อว่า ผลผลิตของงานไม่สำคัญเท่ากับความสนิทสนมอันดีต่อกัน เชื่อว่าการดำรงรักษาที่ทำงานให้มีบรรยากาศอบอุ่นสบายใจและเป็นกันเอง จะทำให้งานดำเนินไปได้โดยราบรื่น มองในแง่ทฤษฎีความต้องการถือว่าเป็นผู้ที่มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันจากผู้อื่นสูง (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ 2012) ในขณะที่ภาวะผู้นำแบบนักบริหาร ตามหลักทฤษฎี 3 มิติของเรตตินั้นเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพมาก เป็นผู้นำที่มีพฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง ด้วยการแสดงพฤติกรรมทั้งสองด้านได้อย่างผสมกลมกลืน กล่าวคือ รู้จักใช้ความสามารถของผู้ร่วมงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด แต่ในขณะเดียวกันก็รู้ว่าจะต้องให้ผลประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน จึงเป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น สามารถสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพที่ทุกคนร่วมเดินทางไปในทิศทางเดียวกัน รู้จักกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม จึงทำให้คนเหล่านั้นรู้สึกผูกพันกับงาน รู้จักพยายามให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้วยเหตุนี้ จึงได้ความคิดที่ดีเยี่ยมจากทุกคน เป็นผู้ที่เชื่อว่าความต้องการส่วนบุคคลของผู้นำทำงานกับความต้องการขององค์การสามารถไปด้วยกันได้ เป็นผู้คอยให้กำลังใจทำให้ทีมงานมีขวัญกำลังใจที่จะทุ่มเทให้เกิดความสำเร็จโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย จึงกล่าวได้ว่าผู้นำแบบ นักบริหารเป็นแบบอย่างที่ดีของหัวหน้างานที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ 2012)

จะเห็นว่าแม้รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จะมีทั้งแบบผู้นำที่ไม่มีประสิทธิผล และแบบผู้นำที่มีประสิทธิผล แต่รูปแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผล ทั้ง 2 รูปแบบก็ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นได้เช่นกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสถานการณ์ ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำ 3 มิติของเรดตินที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบนักบุญซึ่งเป็นแบบภาวะผู้นำแบบไม่มีประสิทธิผล เปลี่ยนมาจากภาวะผู้นำแบบพื้นฐาน ในแบบภาวะผู้นำแบบสัมพันธ์ ส่วนภาวะผู้นำแบบผู้บริหารซึ่งเป็นแบบภาวะผู้นำแบบมีประสิทธิผล เปลี่ยนมาจากภาวะผู้นำแบบพื้นฐานในภาวะผู้นำแบบบูรณาการ ทั้งนี้จึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎาภรณ์ ยุงทอง. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาजू อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาजू. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2555.
- โกวิท กรีทวี. การใช้แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.
- ณัฐยาณี บุญทองคำ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2555.
- ทิพากร ช่างมิ่ง. แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับและไม่ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่นสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2545.

- ธนกิจ จินะแก้ว. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบุญเรือง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2556.
- ธรรมวงศ์ สุลิยะวงศ์. การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดแผนกศึกษาแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์, 2547.
- ธันวา มีความรัก. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2555.
- นงลักษณ์ ธรรมบำรุง. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบล บ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- พูนสุข สกฤตไทย. แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2546.
- มานัส สังข์เมือง สิริภพ ศรีพงษ์ธรพิบูล และอัญชิสา บัวสุข. การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552.
- มาลี เพ็งแจ่ม. แบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู อาจารย์โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ศึกษาเฉพาะเขตดุสิต. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- วศิษฐ์ สีหสกุล. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2555.

- วิษณุ หยกจินดา. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- วิรัช อัสวสกุลไกร. ภาวะผู้นำของหัวหน้าแผนก กรณีศึกษา บริษัท อุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2544.
- ศุภากร เมฆขยาย. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำกับวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- สมบุรณ์ นาครินทร์. การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์, 2545.
- สมพร คารมย์. บุรีรัมย์ เมืองกีฬา. ใน Hug Buriram. 16 (มีนาคม-เมษายน 2560): 5-6.
- สมศรี แจ่มบุญรัตน์. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. ภาวะความเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ: เอกซเปอร์เนท, 2550.
- สุรศักดิ์ ชุ่มสลับ. การศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารองค์กรธุรกิจตามทฤษฎีของเรดติน กรณีศึกษาองค์กรในเครือไปโอไฟล์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2545.
- อเนก นิมมานนिरช. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2544.
- อรุณี พงษ์สุวิริยสกุล. การศึกษาพฤติกรรมผู้นำผู้บริหารสตรีกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- เอกศักดิ์ ทุกอย่าง. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2556.
- Cohen, J.M., and Uphoff, N.T. Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity. New York: World Developments, 1980.
- Reddin, W.J. Managerial Effectiveness. New York: McGraw-Hill, 1970.